

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2019. ГОДИНУ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ

Број: 03-07-6-200/20
Сарајево, 06.07.2021. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
5.1 НАЛАЗИ	5
5.2 ПРЕПОРУКЕ	9

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ за 2019. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјеним на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, утврђено је да је Српска радикална странка др Војислав Шешељ прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горњих напомена, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешел за 2019. годину.

Преглед и контрола финансијских извјештаја проведени су у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Српска радикална странка др Војислав Шешел се финансирала из сљедећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	1.032,00	2,95
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	180,00	0,52
7.	Приходи из буџета (3-ф)	33.694,96	96,53
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	34.906,96	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	34.906,96	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 31.591,76 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Српска радикална странка др Војислав Шешел. Скраћени назив је: СРС – др Војислав Шешел.

Политичка странка је уписана у регистар код Основног суда у Добоју, Рјешењем број: 085-0-01-13-000 002 од 15.01.2014. године, под називом Српска радикална странка. Рјешењем Основног суда у Бијељини број: 080-0-F1-16-000 062 од 08.08.2016. године промијењен је назив странке, па исти гласи: “ Српска радикална странка др Војислав Шешел“.

Сједиште странке је у Бијељини, Карађорђева 41.

Лице овлаштено за заступање странке је Драган Ђурђевић, председник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2019. годину је Драган Ђурђевић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, странка има сљедећу организациону структуру:

- Централа политичке странке,
- 6 градских одбора и
- 36 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске радикалне странке др Војислав Шешељ за 2019. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијских извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијским извјештајима са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на приходе из буџета.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију је извршила преглед и контролу финансијских извјештаја Српске радикалне странке др Војислав Шешељ у периоду од 2014. до 2018. године, након којих су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа финансијског извјештаја за 2018. годину, издат је извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава, да води адекватне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама и да обрасце финансијског извјештаја попуњава у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2019. годину, утврђено је да Српска радикална странка др Војислав Шешељ није испоштовала дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Прегледом годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је Српска радикална странка др Војислав Шешељ прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака¹.

Увидом у измијењени Програм утрошка средстава за 2019. годину, који је политичка странка Одлуком о измјени одлуке о финансијском плану пословања и употреби финансијских средства у 2019. години донијела 17. новембра 2019. године, утврђено је да је странка планирала расходе у износу од 28.040,00 КМ. Осим трошкова за 2019. годину, политичка странка је програмом предвидјела поврат позајмица у износу од 6.000,00 КМ и измирење обавеза из претходног периода у износу од 1.000,00 КМ, иако измирење поменутих обавеза не представља трошак извјештајне године.

¹ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

- (1) У годишњем финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ Српска радикална странка др Војислав Шешељ је исказала укупне расходе у износу од 31.591,76 КМ. Увидом у пословне књиге утврђено је да странка у финансијском извјештају није пријавила трошкове горива које је остварила у износу од 2.932,33 КМ, док је трошкове по основу казни пријавила у износу мањем за 1.500,00 КМ у односу на остварене.

Увидом у структуру остварених трошкова, утврђено је да политичка странка остварила трошкове у износу од 6.127,33 КМ које није предвидјела програмом утрошка, а то су: трошкови горива у износу од 2.932,33 КМ, трошкови одржавања опреме у износу од 2.340,00 КМ и трошкови услуга у износу од 855,00 КМ.

Поједине трошкове странка је остварила у износима већим од планираних. Планиране трошкове странка је прекорачила за укупан износ од 4.044,91 КМ и то: трошкове закупнине пословних простора за 1.426,85 КМ, трошкове по основу казни за 1.500,00 КМ, трошкове канцеларијског материјала за 782,78 КМ и трошкове интернет услуга за 335,28 КМ.

- (2) На основу финансијске документације, односно рачуна по којима је странка евидентирала трошкове угоститељских услуга и услуге одржавања опреме, не може се поуздано тврдити да су трошкови настали искључиво за страначке активности, односно остваривање циљева утврђених програмом и статутом странке.

- Српској радикалној странци др Војислав Шешељ правно лице Минерва д.о.о. Бијељина Хотел Дрина је фактурисало угоститељске услуге 12.02.2019. године у износу од 3.500,00 КМ² и 05.04.2019. године, такође у износу од 3.500,00 КМ³, оба пута мени за 125 особа. Увидом у пословне књиге странке и другу документацију није могуће утврдити којим поводом су настали наведени трошкови, односно да ли су средства утрошена у сврху страначких активности.

Поменути рачуни правног лица Минерва д.о.о. Бијељина нису овјерени печатом правног лица, а нису ни потписани од стране корисника услуге. Такође, рачун за угоститељске услуге УР „Поглед“ у Хан Пијеску од 04.02.2019. године на износ од 200,40 КМ није овјерен печатом угоститељске радње.

- Страци су од стране Занатске радње Јоја Кнауф у Бијељини фактурисани тошкови израде зидова и молерај, у износу од 2.340,00 КМ⁴. Увидом у пословне књиге утврђено је да Српска радикална странка др Војислав Шешељ нема властитих простора. У Бијељини странка је користила простор који је изнајмила од физичког лица, на коме у складу са уговором о закупу закљученим 12.01.2019. године, није имала право да без дозволе закупаваца врши било каве преправке или адаптацију. У складу са уговором, странка је мјесечно плаћала уговорене закупнине у износу од 312,00 КМ, па је укупно исплатила износ од 3.744,00 КМ.

Поменути рачун није овјерен печатом занатске радње, нити је потписан од стране корисника услуге, а имајући у виду одредбе уговора о закупу и плаћену цијену закупнине, не може се поуздано тврдити да су услуге израде зидова и молераја извршене на пословном простору, који је користила политичка странка.

С обзиром да је политичка странка средства у износу од 10.172,24 КМ утрошила мимо утврђеног Програма утрошка финансијских средстава за 2019. годину, те да није утврђено да су средства у износу од 9.340,00 КМ утрошена искључиво за страначке

² Рачун број 119/2019

³ Рачун број 341/2019

⁴ Рачун број 4/19 од 21.02.2019. године

активности, прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Политичка странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја и финансијске документације, коју је доставила политичка странка, те ревизијских доказа прибављених из екстерних извора, утврђено је да евиденције о приходима, расходима и обавезама политичка странка није сачинила у складу са рачуноводственим прописима и одредбама члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака и финансијски извјештај Централној изборној комисији БиХ није поднијела у складу са одредбама члана 12. став (4) овог Закона и одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник).

(1) У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, Српска радикална странка др Војислав Шешељ је пријавила приходе у износу од 34.906,96 КМ. Истовремено, странка је у пословним књигама исказала приходе у износу од 35.867,44 КМ.

- На основу извода са трансакцијског рачуна, утврђено је да политичка странка у финансијском извјештају није исказала приход који је остварила из буџета Општине Чајниче у износу од 280,50 КМ. Странци су из буџета ове Општине исплаћена средства у износу од 374,00 КМ, а странка их је у извјештају исказала приход у износу од 93,50 КМ.
- У пословним књигама политичка странка је компензацију са добављачем у износу од 360,00 КМ погрешно евидентирала као приход из буџета.
- Странка у пословним књигама није евидентирала неновчану донацију Општине Сребреница, која је утврђена у износу од 180,00 КМ, а исту је остварила кориштењем општинског пословног простора без плаћања закупнине.
- У финансијском извјештају и завршном рачуну политичка странка није исказала остали приход, који је у пословним књигама евидентирала у износу од 500,03 КМ.

(2) У пословним књигама политичка странка је евидентирала трошкове у износу од 25.582,62 КМ док је у финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ пријавила трошкове у износу од 31.591,76 КМ.

Увидом у финансијску документацију странке утврђено је да су трошкови, супротно рачуноводственим прописима, евидентирани у пословним књигама у моменту када су плаћени, а не у моменту када је политичкој странци пружена услуга или извршена набавка добара. Самим тиме, обзиром да нису евидентирани трошкови настали током извјештајног периода, у пословним књигама нису евидентирани ни све обавезе странке.

- У пословним књигама нису евидентирани трошкови репрезентације у износу од 3.500,00 КМ, по рачуну правног лица Минерва д.о.о. Бијељина Хотел Дрина, број 341/2019 од 05.04.2019. године, као ни обавеза према овом правном лицу у износу од 3.500,00 КМ. Странка је у финансијском извјештају пријавила поменути трошак и обавезу, те доставила копију рачуна, скупа са конфирмацијом добављача, односно потврдом о обострано утврђеној обавези странке, што потврђује чињеницу да је наведени трошак остварен, али исти није евидентиран у пословним књигама.
- У пословним књигама странка је евидентирала само оне трошкове закупнине за 2019. годину, које је платила исте године, па су тако у књигама ови трошкови исказани у мањем износу за 5.934,85 КМ у односу на остварене. Истовремено, трошкове закупнине из 2017. године у износу од 1.800,00 КМ и трошкове из 2018. године у износу од 800,00

КМ, који су плаћени 2019. године, странка је у пословним књигама евидентирала као трошкове 2019. године.

- Увидом у извјештај који је странка поднијела Централној изборној комисији БиХ и уговоре о закупу пословних простора, утврђено је да у пословним књигама нису евидентирани трошкови закупнине организационог дијела странке у Зворнику у износу од 2.040,00 КМ, организационог дијела у Сребреници у износу од 180,00 КМ, организационог дијела у Теслићу у износу од 60,85 КМ, док су за организациони дио у Угљевик у трошкови закупнине евидентирани у мањем износу за 3.300,00 КМ и организациони дио у Рудом у мањем износу за 354,00 КМ.
- (3) Политичка странка није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим обавезама. У пословним књигама на дан 31.12.2019. године исказане су укупне обавезе у износу од 29.342,66 КМ, од чега обавезе по основу позајмица у износу од 6.300,00 КМ и остале обавезе, односно обавезе према добављачима у износу од 23.042,66 КМ. У финансијском извјештају, који је поднијела Централној изборној комисији БиХ, политичка странка је пријавила обавезе по основу позајмица у износу од 3.000,00 КМ и обавезе према добављачима у износу од у износу од 38.305,85 КМ, што укупно износи 41.305,85 КМ.
- Увидом у финансијски извјештај и финансијску документацију странке (рачуна добављача, уговоре о закупу и конфирмације обавеза од стране добављача), утврђено је да у пословним књигама нису евидентиране обавезе у укупном износу од 15.304,48 КМ и то обавезе према: физичким лицима по основу уговора о закупу пословних простора, Божидару Томићу у износу од 4.650,00 КМ и Реџеп Аги у износу од 3.800,00 КМ, правном лицу Минерва д.о.о. Бијељина у износу од 3.500,00 КМ, правном лицу Мегапројект д.о.о. Братунац у износу од 2.040,00 КМ, те другим добављачима по основу електричне енергије и комуналних услуга у износу од 1.314,48 КМ.
 - Износ од 3.000,00 КМ, које је физичко лице Драган Ђурђевић у претходној години странци уплатило као донацију, у пословним књигама је погрешно евидентиран као позајмица у наведеном износу⁵.
- (4) Прегледом су утврђени недостаци код рачуна добављача, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима. У складу са рачуноводственим прописима, књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна, сачињена тако да омогућава потпун увид у вјеродостојност документа. Књиговодствена исправа је писани документ у материјалном или електронском облику о насталом пословном догађају, којим су обухваћени сви подаци неопходни за књижење у пословним књигама, потписан од лица која су овлаштена за сачињавање и контролу књиговодствених исправа. Рачуни на основу којих је политичка странка евидентирала и платила трошкове у износу од 9.340,00 КМ не представљају исправне и вјеродостојне књиговодствене исправе, као што је наведено у налазу под а) тачка (2).
- (5) Српска радикална странка др Војислав Шешељ финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником.

⁵ Ревизијски налаз из Извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину Српске радикалне странке др Војислав Шешељ

- У финансијском извјештају политичка странка није пријавила трошкове горива, у износу од 2.932,33 КМ и трошкове по основу плаћених казни, у износу од 1.500,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској радикалној странци др Војислав Шешељ да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са утврђеним програмом утрошка средстава,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима и да обрати пажњу на исправност књговодствених исправа,*
- *да успостави потпуне и тачне евиденције о приходима, расходима и обавезама,*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР

Српска радикална странка др Војислав Шешељ је у датом року доставила примједбе на налазе ревизије наведене у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину. За налазе који се односе на пропусте у евиденцијама о приходима, расходима и обавезама странка наводи да нису намјерно учињени, те да ће их исправити.

Налазе ревизије у вези непоступања политичке странке у складу са програмом утрошка средстава, да се не може поуздано тврдити да су трошкови настали искључиво за страначке активности, односно остваривање циљева утврђених програмом и статутом странке, као и неисправност књиговодствених исправа Српска радикалн странка др Војислав Шешељ оспорава тако што наводи да посједује материјалне доказе (фотографије, изјаве чланова странке као свједока, власника простора, мајстора и комшија), да су средства утрошена за провођење страначких активности, али ништа од наведеног није доставила. Обзиром да странка уз своје примједбе није доставила наведене доказе, исте нису утицале на налазе ревизије из Прелиминарног извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину.

Остварене трошкове, Служба за ревизију је упоредила са измијењеним Програмом утрошка средстава за 2019. годину, који је политичка странка Одлуком о измјени одлуке о финансијском плану пословања и употреби финансијских средстава у 2019. години донијела 17. новембра 2019. године, па примједба странке да је средства утрошила у скаду са овим програмом је неутемељена.

Помоћник ревизора

Мр.сц. Горан Цицковић

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр.сц. Хасида Гушић